

«Հաստատված է՝»

**ՀՀ ոստիկանության կրթահամալիրի ակադեմիայի օպերատիվ-
հետախուզական գործունեության և քրեագիտության ամբիոնի
31.08.2020թ-ի նիստում, արձանագրություն թիվ 1
ամբիոնի պետ, ոստիկանության գնդապետ**

Մ.Սեմերջյան

**ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ
ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ**

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ	Դատական բժշկություն և դատական հոգեբուժություն
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ	
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	Հեռակա ուսուցում
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	Իրավագիտություն
ԱՄԲԻՈՆ	Օպերատիվ-հետախուզական գործունեության և քրեագիտության ամբիոն E-mail: OHGKRIM@mail.ru
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ	Ս. Ասլանյան Հեռախոս 091-40-27-30 aslanyan.sona71@gmail.com
ՈՒՍ.ՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	4-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ
ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ	բակալավր

ԿՐԵԴԻՏՆԵՐ	
ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ ԵՎ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ ՏԱՐՎՈՂ ԱԽԱՏԱՆՔՆԵՐ	«Դատական բժշկություն և դատական հոգեբուժություն» դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 4 ժամ, որից 4 ժամ դասախոսություն: Ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված ժամերին սովորողը կատարում է գրականության ընթերցում և մշակում, վերլուծական, հետազոտական աշխատանք, լրացնում է ձևաթղթեր, դասախոսի հանձնարարությամբ կարող է գրել ռեֆերատներ, պատրաստվում է հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը երկու անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ:
ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ	Դասընթացը կառուցվում է «Կրիմինալիստիկա» և «Քրեական դատավարություն» դասընթացների իմացության վրա:
ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	«Դատական բժշկություն և դատական հոգեբուժություն» դասընթացի շրջանակներում ուսումնասիրվում են դատական բժշկության հիմնարար խնդիրները, դատաբժշկական փորձաքննության դատավարական և կազմակերպչական հիմունքները:
ՆՊԱՏԱԿ	Դասընթացի նպատակն է սովորողներին հաղորդել գիտելիքներ և ձևավորել կարողություններ դատական բժշկության հիմնարար խնդիրների, դատաբժշկական փորձաքննության դատավարական և կազմակերպչական հիմունքների վերաբերյալ:
ԽՆԴԻՐ/ՆԵՐ	Դասընթացի խնդիրներն են՝ 1) ներկայացնել դատական բժշկության հիմնարար խնդիրները, 2) ներկայացնել դատաբժշկական փորձաքննության դատավարական և կազմակերպչական հիմունքները:

<p>ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ</p> <p>Կարողանա՝</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) սահմանել կենդանի անձանց դատաբժշկական փորձաքննության ընդհանուր դրույթները 2) տարբերակել առողջության քայքայումը և մահը սուր թթվածնային անբավարությունից, ֆիզիկական գործոնների և թունավոր նյութերի ազդեցությունից 3) ներկայացնել դատաբժշկական փորձաքննության դատավարական և կազմակերպչական հիմունքները, 4) ներկայացնել վնասվածքների բժշկական բնութագիրը, դրանց դասակարգումը՝ կախված ծագման մեխանիզմից, 5) ներկայացնել հրազենային վնասվածքների դատաբժշկական փորձաքննության առանձնահատկությունները: 6) ճիշտ նկարագրել կախումը, օղով և ձեռքերով խեղդումը, ջրահեղձումը, 7) դասակարգել թունավորումները, թույների ներգործության պայմանները: 8) ճիշտ բնորոշել մարմնական վնասվածքների ծանրության աստիճանների չափորոշիչները, 9) թվարկել և բացատրել է իրեղեն ապացույցների դատաբժշկական ուսումնասիրության օբյեկտները: 10) տարբերել վաղ և ուշ դիակային երևույթները. 11) բացատրել դատաբժշկական փորձագետի պարտադիր մասնակցություն պահանջող քննչական գործողությունների կատարման առանձնահատկությունները:
<p>ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ</p>	
<p>Հիմնական</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) «Դատական բժշկություն» Վարդանյան Շ.Տ. Երևան 2010թ. 2) «Դատական բժշկություն» Մուսաեյան Վ.Տ. Երևան 2010թ.
<p>Լրացուցիչ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) «Судебная медицина и психиатрия» А.В.Датий 2009г. 2) «Судебная медицина в вопросах и ответах» В.И.Акоиев 2012г.

<p>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴԻԻՉՆԵՐԸ ԵՎ ԿՇԻՌ</p>	<p>Ընթացիկ ստուգման ձևը ստուգարք</p>	
<p>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ</p>	<p>Գնահատման արդյունարար միավոր</p>	<p>Գնահատականը տառանշումով</p> <p>ստուգված</p> <p>չստուգված</p> <p>չներկայացած</p>
<p>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻՉՄՆԵՐ</p>	<p>Սովորողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100% (ստուգված) առաջադիմություն:</p> <p>Սովորողների գիտելիքները, ունակությունները և հմտությունները գնահատվում են «Գերազանց», «Լավ», «Բավարար» և «Անբավարար» կամ «Ստուգված» կամ «Չստուգված»:</p> <p>Սովորողների գիտելիքները գնահատվում են հետևյալ չափանիշներով՝</p> <p>ա) «Գերազանց», եթե ունկնդիրը խոր և հիմնավոր է յուրացրել ամբողջ ծրագրային նյութը, սպառիչ, հաջորդական, գրագետ ու տրամաբանորեն կառուցված է շարադրում այն, նյութը սերտորեն կապում է ուստիկանու-</p>	

	<p>թյան ծառայության խնդիրների հետ, չի դժվարանում պատասխանել, երբ ձևափոխվում է առաջադրանքը, ազատորեն լուծում է խնդիրներն ու կատարում գործնական առաջադրանքները, ճիշտ է հիմնավորում ընդունած որոշումները, ընդունակ է ինքնուրույն ընդհանրացնել և շարադրել նյութը՝ սխալներ թույլ չտալով:</p> <p>բ) «Լավ», եթե սովորողը հիմնավոր գիտի ծրագրային նյութը, գրագետ է և ըստ էության շարադրում է այն, հարցին պատասխանելիս թույլ չի տալիս էական անճշտություններ, կարողանում է ճիշտ կիրառել տեսական դրույթները, գործնական առաջադրանքները կատարելիս տիրապետում է անհրաժեշտ ունակությունների ու հմտությունների:</p> <p>գ) «Բավարար», եթե սովորողը յուրացրել է միայն հիմնական նյութը, բայց չգիտի դրա առանձին մանրամասները, թույլ է տալիս անճշտություններ, ոչ ճիշտ ձևակերպումներ, խախտում է ուսումնական նյութի շարադրման հաջորդականությունը և դժվարանում է կատարել գործնական առաջադրանքները:</p> <p>դ) «Անբավարար», եթե սովորողը չգիտի ծրագրային նյութի զգալի մասը, թույլ է տալիս էական սխալներ, չի կարողանում կատարել գործնական առաջադրանքներն ու լուծել խնդիրները:</p>
<p>ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</p>	
<p>Ներկայություն</p> <p>Գրավոր աշխատանքներին ներկայացվող պահանջներ</p> <p>Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքներ</p>	<p>Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի սովորողին:</p> <p>Սովորողի դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ շահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկընդրում, մասնակցություն քննարկումներին, չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում, ինքնուրույն և գործնական աշխատանքների հանձնում: Սովորողն այս դեպքում հնարավորություն է ունենում լսել ոչ միայն ծրագրային նյութը, այլև մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը:</p> <p>Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվել: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրո միավոր:</p> <p>Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում:</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում սովորողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:</p>

Թեմա 1 Դատական բժշկության ընդհանուր հիմունքները, վնասվածքների տեսակները, թունավորում և մահ: Կենդանի անձանց դատաբժշկական փորձաքննություն (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<p>1) Դատական բժշկություն առարկա, դատաբժշկական ծառայության դատավարական և կազմակերպչական հիմունքները, դեպքի և դիակի հայտնաբերման վայրի զննում, դատաբժշկական փաստաթղթերի կազմման կանոնները:</p> <p>2) Վնասվածքների տեսակները և դատաբժշկական փորձաքննությունները:</p> <p>3) Կախում, խեղդում օդով, խեղդում ձեռքերով և ջրահեղձություն:</p> <p>4) Թույնի ներմուծում, նրա ազդեցության պայմանները և թունավորումների դասակարգումը:</p> <p>5) Մահվան փաստի հաստատումը և դատաբժշկական փորձաքննություն:</p> <p>6) Փորձաքննության տեսակները, օբյեկտները և եղանակները, դատաբժշկական փորձագետի իրավունքներն ու պարտականությունները:</p> <p>7) Մարմնական վնասվածքների ծանրության աստիճանի որոշումը և դատաբժշկական փորձաքննությունները:</p> <p>8) Վնասվածքները և մահը տարբեր տեսակի ներգործությունից:</p> <p>9) Իրեղեն ապացույցների հայտնաբերման, վերցման և ուղարկման կարգը և դատաբժշկական փորձաքննության առանձնահատկությունները:</p>	<p>Հարցեր 1-3 անցկացվում է դասախոսություն:</p> <p>Հարցեր 4-9 ինքնուրույն աշխատանք:</p>

Թեմա 2 Դատական հոգեբուժության առարկան, խնդիրները, հոգեկան հիվանդությունների ախտանշանները վնասվածքներ, փսիխոզներ, ալկոհոլամոլություն, թմրամոլություն և դատահոգեբուժական փորձաքննության առանձնահատկությունները (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<p>1) Դատական հոգեբուժության առարկան, խնդիրները և դատահոգեբուժական փորձաքննությունների տեսակները:</p> <p>2) Հոգեկան հիվանդությունների ախտանշանները, ընկալում, ընկալման խանգարումներ, հիշողություն, հիշողության խանգարումներ, ուշադրություն, ուշադրության խանգարումներ, մտածողություն, մտածողության խանգարումներ, հուզակամային ոլորտի խանգարումներ, բնականություն, բանականության խանգարումներ, գիտակցության խանգարումներ:</p> <p>3) Էպիլեպսիա, հոգեախտաբանական նշանները և փորձաքննության առանձնահատկությունները:</p> <p>4) Շիզոֆրենիա, հոգեախտաբանական նշանները, դատահոգեբուժական փորձաքննության առանձնահատկությունները և հիվանդների հետ տարվող աշխատանքների առանձնահատկությունները:</p> <p>5) Ռեակտիվ պսիխոզներ, աֆեկտիվ-շոկային ռեակցիաներ, ձգձգվող ռեակտիվ պսիխոզներ, կլինիկական դրսևորումները, նեվրոզներ, ձևերը, դատահոգեբուժական փորձաքննության առանձնահատկությունները:</p>	<p>Հարցեր 1-3 անցկացվում է դասախոսություն:</p> <p>Հարցեր 4-8 ինքնուրույն աշխատանք:</p>

<p>6) Նախաձերունական և ձերունական պսիխոզներ, կլինիկական դրսևորումները, դատահոգեբուժական փորձաքննության առանձնահատկությունները:</p> <p>7) Ալկոհոլամոլություն, հոգեախտաբանական նշանները և դատահոգեբուժական փորձաքննության առանձնահատկությունները:</p> <p>8) Թմրամոլության ձևերը, կլինիկական դրսևորումները, թունամոլություն, դատահոգեբուժական առանձնահատկությունները:</p>	
--	--